

PROGRAMA D' ASSESSORAMENT I ATENCIÓ A FAMÍLIES GITANES AMB INFANTS AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS (NEE)

INTRODUCCIÓ

El **Projecte Sastipen Talí** (traducció romaní-català: Salut i Llibertat) està ubicat en l'Àrea Igualtat, Dona, Interdicció de la Discriminació i Salut de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC). La Federació es va constituir l'any 1991 i actualment compta amb més de 90 associacions gitanes federades.

El **Sastipen Talí** és un projecte de continuïtat iniciat l'any 1996, que s'ha anat modificant segons les necessitats de cada edició. En la edició de 2024 presenta 3 eixos:

EIX 1:

-Empoderar les dones gitanes com agents de canvi actius dins i fora de la seva comunitat, a través de l'àmbit de la salut i la interculturalitat.

EIX 2:

-Fomentar la diversitat cultural mitjançant el reconeixement de la història, cultura i valors del Poble Gitano amb visió de gènere com a eina per combatre la discriminació i els estereotips
-Generar treball en xarxa a través de la interacció positiva entre el Poble Gitano, especialment les dones, i els centres de salut/professionals sociosanitaris

EIX 3:

-**Programa Amalipen** (traducció romaní-català: Fem Comunitat), programa d'assessorament i atenció a famílies gitanes amb infants amb NEE

BIBLIOGRAFIA

- Cizmich, P; Adiego, I (2022) R.Romani Chib-Diccionari. Barcelona, Almeria: Circulo Rojo
- Estrategia Nacional para la Igualdad, Inclusión y Participación del Pueblo Gitano 2021-2030. Ministerio de Derechos Sociales <https://www.mdsociales2030.gob.es/derechos-sociales/poblacion-gitana/estrategia-nacional/futura-estrategia.htm>
- Fundación Secretariado Gitano (2023) La situación educativa del alumnado gitano en España. Madrid. Fundación Secretariado Gitano
- Martínez Ramos, R et col (2012) Los problemas de aprendizaje escolar de los niños gitanos desde la perspectiva del profesorado de primaria. *Educatio Siglo XXI*, Vol. 30, nº2, p. 365-382
- Pla integral del Poble Gitano a Catalunya 2017-2020. Pròrroga del pla per al període 2021-2022. Departament de Drets Socials. Generalitat de Catalunya https://dretsocials.gencat.cat/ca/ambits-tematics/accio_comunitaria_voluntariat/accio_comunitaria_poble-gitano/pla-integral/
- Llorca Linares, M et col (2022) Análisis y conclusiones en torno a la evaluación de menores con trastorno de espectro autista. *Siglo Cero*, 53 (1), p. 95-113.
- Viloca, L; Fieschi, E (2012) Comprensión y abordaje educativo y terapéutico del TEA. Centre Educatiu i Terapèutic Carrilet. Barcelona: Horsori

AUTORES:

FERNÁNDEZ, ESTHER (*); LANGA, BEATRIZ (**); LÓPEZ, SUNAMITA (**)

Àrea Igualtat, Dona, Interdicció de la Discriminació i Salut-FAGIC

(*) Cap d'Àrea. Contacte: e.fernandez@fagic.org

(**) Coordinadora de Projectes

(**) Coordinadora de Projectes

Necessitats detectades

Durant la execució del Sastipen Talí 2023, les dones i famílies participants van expressar:

*desconeixement de la **fisiopatologia, signes i símptomes dels diagnòstics rebuts** (TEA, TGD i TDAH) i l'impacte que tindrà dins de la família i de la comunitat gitana

*necessitat de **compartir amb altres famílies les inquietuds i/o problemàtiques al voltant del diagnòstic**, així com l'expressió d'emocions i la facilitació del trànsit del dol en grup

*dificultats per accedir a la **informació d'ajuts econòmics i/o altres recursos sanitaris i educatius** degut a diferents factors com els determinants socioeconòmics i l'antigitanisme(*)

(*) Antigitanisme: "una forma específica de racisme dirigida contra els gitanos, una ideologia basada en la superioritat racial, una forma de deshumanització i de racisme institucional alimentada per la discriminació històrica, que s'expressa, entre altres modes, mitjançant la violència, el discurs de l'odi, l'explotació, l'estigmatització i la discriminació més descarnada", Consell d'Europa

Proposta

Posar en marxa un programa 'pilot':

Programa d'assessorament i atenció a famílies gitanes amb infants amb NEE, amb la voluntat que sigui un programa de continuïtat

Durada programa 'pilot':

01/01/2024-31/12/2024

Objectius

- 01-**Donar visibilitat a famílies gitanes amb infants amb NEE
- 02-**Assessorar a famílies gitanes amb infants amb NEE sobre recursos sanitaris, econòmics i psicoemocionals
- 03-**Fomentar el suport a famílies gitanes amb infants amb NEE en situació de vulnerabilitat i/o exclusió social
- 04-**Realitzar seminaris sobre bones pràctiques interculturals i antigitanisme a professionals d'EAPs, CDIAPs i/o altres recursos implicats en l'atenció a infants amb NEE (es realitzaran formacions al conjunt de professionals de l'àrea de medicina de família i comunitària, pediatria, infermeria, odontologia i treball social)

Amalipen (Fem comunitat)

Accions d'assessorament i atenció a famílies amb infants amb NEE.*

- 1 Suport a les famílies
- 2 Informació d'ajuts econòmics
- 3 Grups d'ajuda mútua
- 4 Derivació a recursos sanitaris, educatius i associacions

*Infants amb necessitats educatives especials

Info al 722 568 552

Organitzat per: FAGIC
Amb el finançament de: Generalitat de Catalunya, Departament de Salut, Departament d'Inclusió i Participació, Departament de Drets Socials, Diputació de Barcelona

CADA BATALLA
ÉS DIFERENT
PERÒ LA LLUITA
ÉS DE TOTHOM

METODOLOGIA

- **Sensibilització entorn a les necessitats de les famílies amb infants amb NEE**, mitjançant material audiovisual. Es realitzen entrevistes en obert a 4 famílies gitanes amb infants amb NEE que es poden consultar a les xarxes socials de FAGIC (Youtube i Instagram-InstaFagic)
- **Facilitar informació** unificada dels diferents actius de salut i econòmics
- **Atenció a les famílies:** Es realitza **atenció individual i grupal (grups d'ajuda mútua)**. Es confecciona una eina adhoc (**fitxa d'entrevista d'acollida i seguiment**), consensuada per l'equip de l'àrea, on es recullen i analitzen les dades obtingudes de les famílies participants. Es farà ús d'un mètode classificatori de dades quantitatives seguint trajectòria sistemàtica del disseny exploratori seqüencial (quasi DEXPLOS) en la seva modalitat derivativa

RESULTATS ESPERATS

- Fomentar el suport a famílies gitanes amb infants amb NEE (ja sigui en atenció individual i/o en grups d'ajuda mútua)
- Visibilitzar les famílies amb infants amb NEE i les seves necessitats i/o demandes
- Sensibilitzar als/les professionals de la sanitat i augmentar el seu coneixement en matèria de salut, història, cultura i valors del Poble Gitano, amb especial referència a la visió de gènere i antigitanisme
- Promoure el treball en xarxa mitjançant la interacció positiva entre el Poble Gitano, els centres de salut i entitats gitanes i no gitanes

DISCUSSIÓ

Valorem important destacar la necessitat d'assessorament i resposta immediata que demanden aquestes famílies, que moltes vegades queden fora del circuit sanitari convencional degut als determinants socioeconòmics i l'antigitanisme.

De la mateixa manera, es busca augmentar el coneixement sobre la especificitat d'infants amb NEE del Poble Gitano, per poder arribar a construir una educació més inclusiva i equitativa. Davant la escassetat de bibliografia específica sobre infants amb NEE del Poble Gitano, posem en valor la necessitat de generar estudis d'impacte sobre aquesta temàtica, que es podran realitzar gràcies a programes com l'Amalipen.